

NR.11757/14.10.2019

**Aprobat,
Inspector Școlar General,
Prof. Elena Cristina STROE**

SCRISOARE METODICĂ

REPERE PRIVIND DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII ÎN ANUL ȘCOLAR 2019-2020 DISCIPLINA ISTORIE ȘI DISCIPLINE SOCIO-UMANE

A. Priorități

- Cunoașterea și respectarea programelor școlare de către toate cadrele didactice;
- Conceperea demersului didactic din perspectiva atingerii competențelor specifice incluse în cadrul programelor școlare;
- Utilizarea strategiilor didactice bazate pe metode activ-participative și alternarea formelor de activitate;
- Integrarea elementelor de evaluare în cadrul strategiilor didactice prin utilizarea unor forme și metode diversificate (metode alternative și complementare, inclusiv evaluarea digitală);
- Gradul de adecvare a strategiei didactice la particularitățile clasei de elevi;
- Realizarea unor conexiuni interdisciplinare și transdisciplinare;
- Evaluarea activității didactice din perspectiva eficienței învățării.

B. Structura anului școlar 2019-2020, aprobată prin OMEN nr. 3191/2019:

- 35 de săptămâni de cursuri   ➤ 169 de zile lucrătoare

SEMESTRUL I

15 săptămâni (09.09.2019-20.12.2019):

Cursuri: 09.09.2019 – 20.12.2019

Vacanța de iarnă/intersemestrială: 21.12.2019 – 12.01.2020

SEMESTRUL al II-lea

20 săptămâni (13.01.2020-12.06.2020)

Cursuri: 13.01.2020 – 03.04.2020

Vacanța de primăvară:

04.04.2020 – 21.04.2020

Cursuri: 22.04.2020 – 12.06.2020

Vacanța de vară: începând din 13.06.2020.....

➤ Prevederi:

Art.5 (1) Programul național „Școala altfel” se va desfășura în perioada 7 oct. 2019 – 29 mai 2020, pe o perioadă de 5 zile consecutive lucrătoare, a căror planificare se află la decizia unității de învățământ

(2) Intervalul aferent programului „Școala altfel” nu coincide cu perioada lucrărilor scrise semestriale/ tezelor.

Art.6 Lucrările scrise semestriale / tezele se susțin, după parcurgerea progra-meii școlare, cu cel puțin 3 săptămâni înainte de finalul semestrului.

Art.7 Etapele naționale ale olimpiadelor școlare se organizează, de regulă, în perioada vacanței de pri-măvară, conform calendarului olimpiadelor naționale școlare.

C. Curriculumul național și local

În anul școlar 2019-2020, se aplică:

➔ Planurile cadru:

Pentru gimnaziu:

- **Planurile cadru** aprobate prin OMENCS nr. 3590/5.04.2016, cu modificările și completările ulterioare; (OMEN 4221/1.08.2018 – opționalul integrat nu mai este obligatoriu).
- Conform **Art. 8** - Planurile-cadru de învățământ aprobate prin prezentul ordin se aplică la clasa a VII-a începând cu anul școlar 2019-2020.
- Conform Art. 9 (4) - În anul școlar 2019-2020, la clasa a VIII-a se aplică Planurile-cadru de învățământ aprobate prin OMEC nr. 3638/11.04.2001.

Planurile - cadru pentru învățământul gimnazial includ, la nivelul claselor V-VIII, pachetul disciplinelor intitulate generic **Educație socială**, după cum urmează:

- ⇒ la clasa a V-a - Educație socială - Gândire critică și drepturile copilului, 1 oră/săptămână (începând cu anul școlar 2017-2018);
- ⇒ la clasa a VI-a - Educație socială - Educație interculturală (începând cu anul școlar 2018-2019);
- ⇒ la clasa a VII-a - Educație socială - Educație pentru cetățenie democratică, 1 oră/săptămână (începând cu anul școlar 2019-2020);
- ⇒ la clasa a VIII-a - Educație socială - Educație economico-financiară, 1 oră/săptămână .

Pentru învățământul liceal și profesional:

- Ordinul ministrului educației nr. 3.410/16.03.2009, privind aprobarea Planurilor-cadru de învățământ pentru clasele a IX-a – a XII-a, filierele teoretică și vocațională, cursuri de zi;
- Ordinul ministrului educației nr. 3.411/16.03.2009, privind aprobarea Planurilor-cadru de învățământ pentru clasa a IX-a, ciclul inferior al liceului, filiera tehnologică, învățământ de zi și învățământ seral;
- Ordinul ministrului educației nr. 3.412/16.03.2009, privind aprobarea Planurilor-cadru de învățământ pentru clasa a X-a, școala de arte și meserii, pentru clasa a X-a, ciclul inferior al liceului, filiera tehnologică, ruta directă de calificare, pentru clasa a XI-a, anul de completare, precum și pentru clasele a XI-a – a XII-a și a XII-a/a XIII-a, ciclul superior al liceului, filiera tehnologică, cursuri de zi și seral.

*OMEN 3207 din 22.02.2019 de corelare cu structura anului școlar!!!

- **Pentru învățământul seral**, filiera tehnologică a liceului, prevederile OM nr. 4051/2006 cu privire la aprobarea planurilor-cadru rămân valabile pentru clasele a XI-a și a XII-a, a XIII-a, liceul tehnologic
- **Pentru învățământul profesional:**
- OMEN 3152/2014 privind aprobarea planurilor-cadru de învățământ pentru învățământul profesional de 3 ani
- OMEN 3218/2014 privind aprobarea planului-cadru de învățământ pentru învățământul profesional special

Notificarea nr. 45669/12.10.2009 cu privire la predarea-învățarea disciplinelor socio-umane în învățământul preuniversitar, cursuri de zi și seral, începând cu anul școlar 2009-2010 - rămân valabile precizările pentru învățământul liceal!!!

*TOATE PLANURILE-CADRU VALABILE pot fi accesate la adresa: <http://programe.ise.ro/Actuale.aspx>

➔ Programele școlare:

- Programele școlare pentru cls. V-VIII, aprobate cu OMEN nr. 3393/28.02.2017: sunt în vigoare numai programele pentru clasele a V-a, a VI-a și a VII-a (**se va acorda o atenție deosebită pentru aplicarea corectă a noului curriculum pentru clasa a VII-a**)
- Programele școlare de geografie, cls. a V-a - a VIII-a, aprobate prin OMECI nr. 5097/09.09.2009: rămân valabile numai pentru clasa a VIII-a
- Programa de cls. a IX-a, aprobată prin O.M. Nr. 3358/09.03.2004
- Programa de cls. a X-a, aprobată prin O.M. Nr. 4598/31.08.2004
- Programa de cls. a XI-a, ciclul superior al liceului, aprobată prin O.M. Nr. 3252/13.02.2006
- Programa de cls. a XII-a, aprobată prin O.M. Nr. 5959/22.12.2006

Pentru **științele SOCIO-UMANE**, cu excepția modificărilor din anul școlar 2009-2010 ale programei la disciplina Logică, argumentare și comunicare, cls. a IX-a, aprobată prin OMECI nr.5099/09.09.2009, restul programelor nu au suferit modificări!

***TOATE PROGRAMELE SCOLARE POT FI ACCESATE LA ADRESA:** <http://programe.ise.ro/>

➔ **Oferta de cursuri opționale** pentru anul școlar 2020 – 2021:

- va fi prezentată părinților în luna februarie 2020 (cel puțin două oferte pentru fiecare clasă), iar programele pentru cursul opțional vor fi evaluate la nivelul comisiei metodice, conform procedurii ISJ Dâmbovița;
- Elaborarea programelor de curs opțional și înaintarea lor către inspectorul școlar de specialitate, spre avizare va respecta termenul de 31 martie 2020, prevăzut în procedura ISJ Dâmbovița;
- Pentru avizarea cursurilor opționale din anul școlar 2020 - 2021 vor fi transmise inspectorului de specialitate, până în data de 2 iunie 2020 următoarele:
  - fișa de avizare ce urmează a fi completată de inspectorul școlar;
  - programa de curs opțional.

D. Portofoliul profesorului

Se recomandă următoarea structură:

1. Banca de date-curriculum

- structura anului școlar;
- planul cadru și programele școlare;
- documentele specifice cursului opțional avizat de către inspectorul de specialitate;
- ghiduri metodologice și de evaluare;
- precizări metodologice;
- programe de examene naționale (Bacalaureat, definitivat, concurs pentru ocuparea posturilor didactice)

2. Banca de date- evaluare

- situația participării elevilor la concursuri școlare și a rezultatelor obținute.

3. Proiectarea învățării

- schema orară;
- planificarea calendaristică
- proiectele unităților de învățare parcurse și în curs de implementare;
- schițele de lecție (pentru cei care nu au gradul didactic definitiv);

4. Evaluarea rezultatelor învățării trebuie să ofere informații corecte asupra modului de atingere a competențelor specifice. În acest sens se recomandă:

- utilizarea tuturor metodelor de evaluare (orale, scrise, practice);
- promovarea unor modalități alternative de evaluare (referate, proiecte, portofolii etc.)

Repere ale evaluării

Specificul evaluării derivă din competențele de evaluat obținute prin operaționalizarea competențelor specifice, astfel încât să existe criterii măsurabile care să fie cunoscute și de către elevi. În stabilirea cerințelor specifice competențelor de evaluat un rol esențial revine comportamentului observabil stabilit de competență (utilizarea, compararea, analizarea, argumentarea etc.), dublat implicit de cunoștințe și de atitudini.

Procesul de evaluare va pune accent pe:

- corelarea directă a rezultatelor evaluate cu competențele specifice vizate de programa școlară;
- valorizarea rezultatelor învățării, prin raportarea la progresul școlar al fiecărui elev;
- recunoașterea, la nivelul evaluării, a experiențelor de învățare și a competențelor dobândite în contexte non-formale sau informale;
- oferirea unui feed-back personalizat, elevilor și părinților, cu privire la rezultatele și la progresul școlar; utilizarea unor forme variate de comunicare a rezultatelor școlare.

În scopul obținerii unei evaluări transparente este necesară cunoașterea criteriilor de evaluare de către elevi, iar rezultatele obținute de către aceștia să fie explicate pentru a determina motivarea învățării. În ceea ce privește asigurarea obiectivității, un rol important revine baremului de evaluare și de notare care conține criterii clare și care punctează numai ceea ce s-a formulat prin cerințe.

Toate cele patru competențe generale reflectă posibilitatea combinării metodelor tradiționale de evaluare (itemi obiectivi, semiobiectivi și subiectivi care alcătuiesc probe scrise sau orale) cu metodele complementare/alternative de evaluare (investigația, portofoliul, referatul etc.) prin care se urmărește preponderent progresul elevilor în domeniul valorilor și atitudinilor.

Ca modalități de evaluare se recomandă:

- utilizarea tuturor metodelor de examinare a elevilor (orale, scrise, practice), plecându-se de la ideea că fiecare metodă posedă atât avantaje, cât și limite, ceea ce înseamnă că niciuna dintre acestea nu trebuie favorizată în detrimentul celorlalte, deoarece această atitudine ar altera semnificativ modul de desfășurare a întregului proces evaluativ;
- promovarea modalităților alternative/complementare de evaluare (referatul, proiectul, portofoliul, investigația, autoevaluarea etc.) cu scopul de a face evaluarea mai agreabilă și mai adaptată subiecților care fac obiectul evaluării, fără eliminarea evaluărilor de tip tradițional;
- utilizarea metodelor, tehnicilor și a instrumentelor TIC/GIS.

Portofoliul elevilor poate cuprinde, în format electronic sau letric: lucrări scrise, teste (inițiale, secvențiale, sumative), eseuri, referate tematice (cu subiecte diverse), prezentarea unor obiective istorice (fișe), analiza și interpretarea unor date.

Evaluări inițiale

- la clase de început de ciclu (cls. a V-a, a IX-a)

5. Verificări periodice, pe parcursul anului școlar

- orale și scrise (inclusiv tezele semestriale)

6. Teste finale

- în ultimele săptămâni ale semestrului al II-lea
- la clasele unde s-au aplicat testele inițiale se va efectua o situație comparativă

7. Evaluări pentru Examenul național de Bacalaureat (Metodologia de organizare și desfășurare a examenului de bacalaureat - 2011, aprobată prin Ordinul ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 4.799/2010 privind organizarea și desfășurarea examenului de bacalaureat - 2011, cu modificările ulterioare, și cu prevederile OMEN Nr. 4950/2019 din 27 august 2019 privind organizarea și desfășurarea examenului de bacalaureat național - 2020)

8. Resurse materiale

- lista mijloacelor didactice-hărți, globuri, planșe
- lista cărților, albumelor, etc.
- lista CD-uri, DVD-uri, etc.

E. PROIECTAREA CURRICULARĂ

1. Programa școlară trebuie să fie principalul document de lucru al profesorului.

Programele de istorie pentru gimnaziu/liceu contribuie la formarea elevilor în spiritul idealului educațional formulat în Legea nr. 1/2011, precum și la conturarea profilului de formare al absolventului.

Disciplina Istorie are ca ținte educaționale formarea și dezvoltarea următoarelor elemente care fac parte din profilul de formare al absolventului de gimnaziu:

- operarea cu valori și norme de conduită relevante pentru viața personală și pentru interacțiunea cu ceilalți;
- relaționarea pozitivă cu ceilalți în contexte școlare și extrașcolare, prin exercitarea unor drepturi și asumarea de responsabilități;
- manifestarea disponibilității pentru participare civică în condițiile respectării regulilor grupului și valorizării diversității (etno-culturale, lingvistice, religioase etc.);
- evaluarea calităților personale în vederea autocunoașterii, a orientării școlare și profesionale;
- identificarea unor parcursuri școlare și profesionale adecvate propriilor interese;
- aprecierea unor elemente definitorii ale contextului cultural local și ale patrimoniului național și universal;
- participarea la proiecte și evenimente culturale organizate în contexte formale sau nonformale.

Programa școlară cuprinde următoarele componente: nota de prezentare, competențele generale, competențele specifice și exemple de activități de învățare (pe clase), conținuturi și sugestii metodologice.

Competențele generale sunt competențele dezvoltate prin studierea istoriei pe parcursul unui ciclu de învățământ.

Competențele specifice se formează pe parcursul unui an școlar, sunt derivate din competențele generale și reprezintă etape succesive în dobândirea acestora. Competențele specifice sunt însoțite de exemple de **activități de învățare**, care constituie modalități de organizare a activității didactice în scopul realizării competențelor. Programa școlară propune, cu caracter de exemplu, diferite tipuri de activități de învățare, care integrează strategii didactice și care valorifică experiența concretă a elevului. În conformitate cu legislația în vigoare, cadrul didactic are libertatea de a utiliza exemplele de activități de învățare pe care le propune programa școlară, de a le completa sau de a le înlocui, astfel încât acestea să asigure un demers didactic adecvat situației concrete de la clasă și particularităților colectivităților de elevi cu care lucrează. Se asigură, în acest fel, premisele aplicării contextualizate a programei școlare și proiectării unor parcursuri de învățare personalizate, pornind de la specificul dezvoltării elevilor.

Conținuturile învățării sunt organizate pe domenii și reprezintă achiziții de bază, mijloace informaționale prin care se urmărește realizarea competențelor.

Sugestiile metodologice au rolul de a orienta cadrul didactic în utilizarea programei școlare, oferind suport pentru proiectarea demersului didactic și pentru realizarea activităților de predare-învățare-evaluare, în concordanță cu specificul disciplinei și cu particularitățile de vârstă ale elevilor.

În anul școlar 2019-2020, se va acorda o atenție deosebită pentru **aplicarea corectă a noului curriculum pentru clasa a VII-a: Istorie – "Călătorie prin lumea contemporană"**

Educație socială- Educație pentru cetățenie democratică- este centrată pe valorile și principiile cetățeniei democratice. Prin această disciplină se continuă educația civică a elevilor, inițiată în învățământul primar, dobândindu-se noi competențe referitoare la înțelegerea funcționării statului democratic, ca stat de drept, și la practicarea cetățeniei active.

2. Planificările calendaristice și proiectele unităților de învățare trebuie personalizate și adaptate la particularitățile individuale și de vârstă ale elevilor (****se vor elabora conform modelelor pentru disciplina geografie postate pe site-ul <http://www.isj-db.ro>***)

3. Proiectele de lecții sunt obligatorii pentru debutanți, iar celelalte cadre didactice vor folosi schițe de lecții cu scenarii didactice care urmăresc legătura dintre competențe – conținuturi - activități de învățare și modalități de evaluare;

4. În lecții se va urmări succesiunea: competențe generale - competențe specifice –conținuturi - activități de învățare (acestea din urmă pot să fie selectate/ adaptate/ alese și de către profesor);

5. Activitățile practice sunt parte integrantă din planificarea calendaristică, deci din proiectarea instruirii (se trec obligatoriu în condictă, cu menționarea temei!);

6. Profesorul trebuie să diversifice **metodele de predare-învățare-evaluare**, să adapteze stilul de lucru la specificul colectivelor de elevi, să valorifice în lecții resursele educaționale existente în școală.

7.Documentele de proiectare curriculară se vor păstra, în format letric, la dosarul metodic al disciplinei (la Director/ director adj.);

8. Proiectele de lecții și portofoliul personal se vor găsi permanent la profesorul care predă disciplina geografie.

*Sugerăm fiecărui cadru didactic să păstreze documentele transmise de la ISJ și în format electronic, într-un folder personalizat.

**Inspector școlar,
Prof. Angelica MILEA**